

Pensionärer kräver nordisk strategi för digitalisering

Digitaliseringen går allt snabbare. Många äldre tycker att det är enkelt att sköta vardagsärenden från datorn. Andra upplever ett stort digitalt utanförskap. Det är därför dags för ett helhetsgrepp om digitaliseringen, anser åtta pensionärsorganisationer i Norden.

Vi pensionärer är inte en grupp som passivt ska "inkluderas" i den digitala utvecklingen. Tvärtom – vi vill vara med och forma allas vår digitala framtid. Samhället bör även lyssna på pensionärers erfarenheter och ta in våra behov. Vi delar gärna med oss av några insikter och ställer samtidigt krav på Nordens politiker.

Ta ansvar för ett livslångt lärande. En del tror att bara alla har lärt sig att använda digitala produkter och tjänster så är utanförskapet löst. Men de kunskaper vi en gång har förvärvat måste ständigt hållas aktuella. Den som har lämnat arbetslivet bakom sig får inte regelbunden kompetensutveckling i digital användning. Nya produkter, tjänster, design och strukturer utvecklas hela tiden. Som användare behöver vi ständigt lära om och lära nytt. Samhället behöver säkerställa att alla medborgare får möjlighet att vara digitalt delaktiga. Tjänster som tas fram ska självklart också gå att använda.

Kräv att digitala tjänster ska vara enkla att använda och universellt utformade, så att alla, oavsett förmåga eller erfarenhet, kan ta del av och använda dem. Detta gäller för alla digitala tjänster inom ett område. Idag saknar många tjänster, som parkeringsappar, vårdappar eller bankappar, standardiserad interaktionsdesign, vilket skapar förvirring och frustration bland användarna. Att hitta nya kreativa lösningar är viktigt för designer och utvecklare, men det får inte gå ut över användbarheten. Därför måste de som utvecklar digitala tjänster utgå från ett användarperspektiv och säkerställa att tjänsterna är tillgängliga och användbara för alla. Kunskaper i kognitiv tillgänglighet är avgörande för att skapa lösningar som fungerar för en bred användargrupp.

Acceptera att alla inte kommer att bli digitalt delaktiga. Det är en väl utbredd myt att alla med tiden kommer att bli digitalt delaktiga. Det kommer alltid att finnas grupper som inte använder digitala tjänster. Det kan handla om personer som tidigare har varit digitalt delaktiga, men som på grund av en skada, sjukdom eller funktionsnedsättning inte är det längre. Det kan också handla om ekonomiska hinder – att man helt enkelt inte har råd.

Garantera rätten att använda analoga alternativ till digitala tjänster. Alternativ till digitala tjänster måste alltid finnas. Alla måste kunna få sin post fysiskt, betala räkningar med kontanter och boka biljetter utan att behöva använda en smartphone eller logga in med digital legitimation. Vi behöver också skapa system där äldre kan utse digitala ombud, som kan hantera deras digitala ärenden på ett säkert sätt.

Bjud in pensionärer i den delaktiga utvecklingen. Användarmedverkan bör vara en självklar del i varje ny design av samhällsviktiga digitala tjänster. Den digitala utvecklingen riskerar att bli både dyr och ineffektiv om den inte kommer att fungera för alla. Designprocesser där pensionärer aktivt medverkar i hela utvecklingsprocessen, kan till exempel innebära att de deltar i workshops, testning av prototyper och kontinuerligt ger feedback till utvecklare och designer.

Vidga perspektiven och tänk större. Nordiska länder har länge förespråkat jämlikhet och social rättvisa, och de värderingarna måste tillämpas även på den digitala utvecklingen. Vi måste förhålla oss till att alla inte kommer att bli digitala, men det innebär inte att de ska ställas utanför samhället. I

ett jämlikt samhälle måste vi försäkra oss om att alla har tillgång till nödvändig samhällsservice, oavsett digital förmåga.

Vi kräver en nordisk strategi för digitalisering,

Det är en demokratisk rättighet att kunna vara delaktig i samhället. Vi åtta nordiska pensionärsorganisationer vill gemensamt lyfta fram vikten av att alla medborgare, oavsett ålder eller förmåga, ska ha lika möjligheter att delta i samhällslivet. Digitala tjänster är idag en central del av vardagen, och därför är det avgörande att dessa tjänster är tillgängliga och användbara för alla. Vi kräver att de nordiska länderna samarbetar för att utveckla en gemensam strategi för digital tillgänglighet som säkerställer att ingen lämnas utanför på grund av tekniska hinder eller bristande användbarhet. En sådan strategi måste omfatta hela den digitala infrastrukturen och prioritera universell design, så att alla kan ta del av digitaliseringens möjligheter.

Den nordiska strategin måste både garantera att så många som möjligt kan vara digitalt delaktiga, och att alla som av olika skäl inte är ändå inte är det, har samma rätt till självständighet och delaktighet i samhället. Ingen ska hamna utanför!

PRO, Sverige

Pensjonistforbundet, Norge

Pensionstagarnas Centralförbund PCF rf, Finland

Landssamband Eldri Borgarna, Island